

Người lao động Việt:

NỖO VỀ NGẬM NGÙI

“Lao động ngoài nước bị sa thải do ảnh hưởng bởi khủng hoảng kinh tế từ cuối năm 2008 đã trở về nước khoảng hơn 200 người. Thời gian sau lao động từ các nước khác nhau cũng về nhiều hơn, nhưng đến nay cơ quan quản lý chưa phải nhận một đơn thư khiếu nại tố cáo nào”. Ông Nguyễn Gia Liêm (trưởng phòng Thông tin và Tuyên truyền) của Cục quản lý lao động ngoài nước cho biết.

Trước tình hình thị trường lao động ngoài nước còn có những diễn biến phức tạp trong thời gian tới, để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của lao động Việt Nam được đưa đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng, cũng như giảm thiểu rủi ro và những thiệt hại cho doanh nghiệp XKLD, Cơ quan này cũng soạn thảo một văn bản tổng hợp các thông tin chính sách của một số nước tiếp nhận lao động nước ngoài đối với lao động nước ngoài phải chấm dứt hợp đồng lao động trước thời hạn.

“Được hưởng rất nhiều quyền lợi”?

Tại thị trường lao động Đài Loan: Người lao động có quyền đăng ký tìm

PHAN TĨNH

chỗ làm việc mới và không bị hạn chế số lần chuyển chỗ làm việc, cũng như lĩnh vực công nghiệp khác nhau. Trong thời gian 60 ngày mà người lao động không tìm được người sử dụng lao động

mới tiếp nhận thì về nước, trong trường hợp này người sử dụng lao động phải cung cấp vé máy bay về nước và bồi thường cho người lao động 1 tháng lương cơ bản theo hợp đồng/một năm làm việc (trường hợp người lao động làm việc chưa đủ 2 tháng thì không có khoản tiền bồi thường này).

Tại thị trường lao động Hàn

Quốc: Người lao động được các Trung tâm hỗ trợ tuyển dụng lao động nước ngoài (thuộc Bộ Lao động Hàn Quốc) đăng ký và giới thiệu việc làm mới. Trong thời gian 2 tháng, nếu người lao động không có chủ sử dụng mới tiếp nhận thì phải về nước. Theo quy định chung, trong quá trình làm việc, người lao động nước ngoài được chuyển chủ sử

“Giải quyết tranh chấp lao động ngoài nước, trên cơ sở pháp lý là hợp đồng lao động, thỏa thuận cung ứng lao động và pháp luật sở tại. Nếu người lao động hay bất cứ bên nào không thỏa mãn thì có quyền khiếu kiện lên cơ quan quản lý”. Ông Nguyễn Gia Liêm (Trưởng phòng Thông tin và Tuyên truyền) của Cục quản lý lao động ngoài nước.

dụng không quá 3 lần. Trong trường hợp người lao động (cũng như tu nghiệp sinh trước đây) phải về nước thì người sử dụng lao động có trách nhiệm bồi thường cho người lao động 1 tháng lương cơ bản/năm làm việc (người lao động làm việc chưa đủ 1 năm thì không được bồi thường). Đối với lao động theo chương trình EPS, tiền vé máy bay được trích từ tiền bảo hiểm hồi hương người lao động đã tham gia ngay sau khi nhập cảnh vào Hàn Quốc. Đối với lao động trước đây là tu nghiệp sinh: tự chi trả tiền vé máy bay.

Tại thị trường Malaysia: Đối với lao động sang làm việc thông qua Công ty Out - sourcing (công ty chuyên cung ứng nhân lực) khi bị chấm dứt hợp đồng lao động trước hạn thì Công ty Out - sourcing có trách nhiệm chuyển người lao động sang chỗ làm việc mới, trong thời gian chờ việc làm mới, Công ty Out - sourcing có trách nhiệm trả người lao động 500RM/tháng. Lao động này không bị hạn chế số lần chuyển chỗ làm việc. Đối với lao động sang làm việc không thông qua Công ty Out - sourcing thì khả năng chuyển chủ mới khó khăn hơn do thủ tục phức tạp, người lao động có thể chuyển vào Công ty Out - sourcing để tìm việc làm mới.

Ngoài ra ở các thị trường khác như: Cộng hòa Séc, Nhật Bản cũng có những quy định cụ thể để giải quyết vấn đề quyền lợi cho người lao động.

Người lao động Việt: Nỗi về ngậm ngùi

Hiểu biết về luật pháp còn hạn chế, ngại “va chạm”, thiếu những tổ chức ở “sát sườn” đứng ra bảo vệ nên người lao động Việt Nam khi trở về từ các thị trường còn nhiều trăn trở, bức xúc.

Phóng viên của Tạp Chí Pháp Lý đã tìm hiểu và gặp gỡ với một số lao động mới trở về từ Đài Loan, người thì may mắn mới hết hợp đồng trong những ngày công ty lay lắt, người thì bị đơn phương cắt hợp đồng do công ty hết việc, người thì mới đến công ty bên Đài làm việc trong 15 ngày thì công ty phá sản... Họ có chung những câu chuyện ngậm ngùi.

Chị Biên (quê Hải Dương) là công nhân làm việc trong Công Ty Lực Đắc chuyên sản xuất các loại màn hình máy tính, ti vi bức xúc kể: “Trong hợp đồng lao động ghi rõ các điều khoản mà bên lao động và bên công ty phải thực hiện. Nếu bên nào làm sai những điều khoản ghi trong hợp đồng thì phải có trách nhiệm bồi thường. Thế nhưng khi công ty không có việc làm, cho chúng em nghỉ việc, sai với hợp đồng thì rõ ràng công ty phải bồi thường chứ!”. Chị còn so sánh “Công nhân Philippin cũng có thời gian và hợp đồng lao động, thỏa thuận trong hợp đồng như công nhân Việt Nam nhưng họ được bồi thường còn ta thì không?”. Chị Biên không người khúc mắc, nhưng bản thân chị không trả lời được câu hỏi này.

Chúng tôi đặt ra câu hỏi: Vậy công ty môi giới nơi chịu trách nhiệm đưa lao động đi nước ngoài sao không can thiệp để bảo vệ quyền lợi cho chị? Chị Biên phân trần: “Mỗi khi chúng tôi có vấn đề muốn họ đến giải quyết thì còn khó hơn gặp ông trời. Họ chỉ biết đến cuối tháng là tới thu tiền”. Chị Nguyễn Thị Lê ở (Ứng Hòa - Hà Nội) cho biết thêm: “Ngay cả khi công ty bên Đài Loan gặp khó khăn trong thời gian dài thì tự chúng tôi phải xoay sở, và đến khi phải kí vào bản thanh lý hợp đồng rồi về

Năm nay, trong 85.000 lao động Việt Nam xuất khẩu, thì Đài Loan là khu vực dẫn đầu về số lượng với 33.000 người, kế đó là Hàn Quốc 16.000, Malaysia từ vị trí số một năm ngoái nay tụt xuống thứ ba với 7.800 người.

Thu nhập tại Đài Loan khoảng 400-700 USD. Tuy nhiên, chi phí đi Đài Loan khá cao, trên 5.000 USD, trong đó riêng mức phí môi giới theo quy định đã là 1.430 USD cho hợp đồng công nhân nhà máy và xây dựng, làm việc 2 năm và được gia hạn một năm.

nước thì công ty môi giới cũng không hay biết”.

Trường hợp của chị Trần Thị Hằng (Chí Linh - Hải Dương) lại là 1 kiểu lo lắng khác. Chị sang Đài Loan vào những ngày mà thảm cảnh khủng hoảng đã bao trùm lên các công ty sản xuất tại xứ này. Để sang được xứ Đài lao động chị phải đi vay gần 7000 đô la, đi sang làm việc được 15 ngày thì công ty phá sản, chị không nhận được một đồng lương nào, chờ lay lắt công ty môi giới không tìm được việc làm khác cho chị, chị đành về quê và chỉ được nhận lại 5000 đô la. Đi làm việc ở nước ngoài hơn 1 tháng, không mang được tiền về mà chỉ mang nợ. Chị Hằng trần trở: “Tôi tính về nhà làm ruộng và nuôi cá. Nhưng mấy năm gần đây trồng trọt và

chăn nuôi lỗ quá, tôi không biết bao giờ mới có thể trả hết những khoản nợ này”.

Chính thảm cảnh kinh tế này cũng là nguyên nhân gây ra rất nhiều tai tiếng đối với lao động Việt tại xứ Đài. Công ty không có việc, làm ăn sa sút, vì tiếc và lo về số tiền 6000 đến 7000 đô la vay để được sang Đài để làm việc nên nhiều lao động đã bỏ ra làm ngoài. Thế mới nảy sinh nhiều chuyện bỏ trốn, chạy trốn rất ly kì ở xứ này.

Trở về nước rồi, vấn đề lớn nhất đặt ra cũng lại là việc làm. Chị Lê, Xuyên chọn cách đi học một nghề mới rồi mới đi kiếm việc làm. Còn chị Biên thì chọn đi kiếm việc làm mới, và còn mang những bức xúc “Khi đưa chúng tôi đi làm việc, công ty môi giới (cụ thể là Trung tâm xuất khẩu lao động TraLaCen, địa chỉ 75 Âu Cơ - Tây Hồ - Hà Nội) có “hứa” với chúng tôi là: Khi về nước sẽ giới thiệu việc làm với thu nhập từ 3 đến 4 triệu đồng. Nhưng khi tôi về nước và liên lạc tới trung tâm (nay đã đổi tên thành Công Ty cổ phần Tiến Bộ Quốc tế) để xin được giới thiệu công việc. Thế nhưng công việc được giới thiệu thì thu nhập chỉ là 1,2 triệu đồng. Với mức thu nhập này chắc chắn không thể đủ để tôi chi trả các chi phí cuộc sống tối thiểu”.■

Lao động từ từ Đài Loan về chụp ảnh lưu niệm và chia tay trước khi mỗi người về quê